

BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS
CRACOVENSIS

3307

FILIZOFIA

II

S. VII, 5 h

H O R R I B I -
L I S H I S T O R I A D E P V .
ELLA ANNO LIX
a Diabolo obseffa.

Carminereddita a Laurentio Span:

*Discite iustitiam moneo, totoq; parati,
Quæ sunt grata deo, pectore sponte sequi
Sobria dein precibus uigiles ieiunia crebris
Iungite, ne simili uos petat arte Sathan
Imbellem contra quia non contendimus hostem,
Qualis ab humano sanguine cretus adest.
Agmina spirituum uolitantia in aere bellum
Nos contra ualidis uiribus acre gerunt.
His duce ni Christo uerboq; fideq; resistas,
Te miserum grandis pœna, laborq; manet*

L. S.

Matthæus Collinus Lectori.

Longanimis deus est: ideo, peccata priusquam
Puniat, haud uno nos monet inditio.
Vidimus in terris, & in aëre signa, quot ætas
Non aliàs unquam, uiderat ulla simul.
Nunc hac, nunc alia clemens Deus arte, uiaq;
Ad resipiscendum pectora nostra uocat,
Et quia nec signis, nec uiua uoce mouemur
Numinis, hinc illinc quam pia turba sonat,
Iam per pollutos insueto more ministros
Demonas in rectam nos iubet ire uiam.
Iustitiæq; facit præcones, nequitiarum
Qui sunt autore; , iustitiæq; carent.
Scilicet, ut reprobis nulla exasatio restet,
Implacabilius iudiciumq; ferant.
Hæc Epicureo perpendant degrege porci.
Omnia qui rident sacra, Deumq; negant
Et, quos luxuries uitijs, odijsq; superba
Mens inflammatos pellit ad omne nefas.

MAGNIFI

CODOMINO CHRIS

tophoro a Iandorf &c. Augustissis

mi Romanorum Imperatoris Ferdi

nandi, Camerae Consi

liario &c.

Domino & Patrono suo obseruando.

MAGNIFICE DOMI
ne Christophore patrone
obseruanter colende. Vas
ria & illustria signa iræ &
misericordiæ hoc nostro tē
pore Deus optimus maximus exhi
buit, quibus nos ad pænitentiam reuo
cat, & vitæ aternæ instantiq; iudicio
præparare vult. Sed inter omnia hæc,
quæ nobis comperta sunt, longe gras
uissimum signum & nobis inauditum
est, quod Plinæ accidit inobsessa a
Diabolo quadam puella. Cum enim
alia, vt consueta & familiaria ocioso
nimisq; securo prætereamus animo,

A ij

uult dubio procul Deus horribili eo
miraculo lentos & frigidos nostros ani
mos accendi, & excitari ad veræ pietas
tis studium, modestiam, & ardentem
inuocationem. Quod cum omnibus
notum esse debeat, existimaui, me non
inepte facturum, si in latina lingua hi
storiam hanc describerem. Subij itaq;
& confeci laborem hunc, eumq; bonis
viris non ingratum fore arbitror.

Tuæ autem præstantiæ patrone cos
lende hoc, quicquid est muneris, offero,
vt, cum alia re officiosam meam erga
te obseruantiam declarare non possim,
voluntatem saltem meam non simulas
tam tibi tester: petoq; vt, quod cæpi
sti, in posterum quoq; me, meaq; studia
commendata habeas. Bene Vale,

Laurentius Span:
a Sspanouu.

HISTORIA DE PVELLA OBSES. sa a Diabolo.

Gesta fide certa nostris res nuper in oris
Dicitur tenui carminis arte mihi,
Lector ades, uacuaq; gerens ad seria mentem
Que referam, medio pectoris abde sinu
Pugnat in humanum uarijs genus artibus ille
Pulsus olympiæ turpiter arce Sathan.
Nam quia uirginei prostratus Seminis armis
In caput hoc nulla ui resiliere potest.
Euomit in Christi iam uirus membra malignum,
Nititur atq; suis hæc spoliare bonis
Omnibus inuoluens mortalia pectora culpis,
Ut prædam in stygias agmine ducat aquas.
Nec sat habet, uitæ penis seruare futuræ,
Nouit in arbitrio quos fore deinde suo,
Captat eos etiam uita petulanter in ista,
In quos nil penitus Bestia iuris habet
Sic quondam uarie patientem pressit Iobum
Numinis ad ueniam corpore req; simul.
Et nunc temporibus postremis carcere liber
Tartareo longe seuius ille furit
Cum locat in Christi se uiuida templa scelestus,
Hecq; hominum spreta frangit, et angit ope

Non concepta mihi narratur fabula, testis
Historiæ uerax est mihi fama noue.
Qua uestit fines terræ nigra silua Bohemæ,
Inq; Variscorum cernua spectat humum
Hac iacet oppidulum seruato nomine Platna,
Victum ubi quæsito ciuis ab ære parat
Hos inter fabro maturis nubilis annis
Asseruata domi filia uirgo fuit,
Non ea par multis hac nostra ætate puellis,
Illecebris studuit desidiosa malis,
Sed fugiens omnis luxus, patiensq; laborum,
Quos docuit matris, præuia cura pie
Templa frequentauit festis operosa diebus,
Inq; Dei uerbum tam studiosa fuit,
Quamlibet ut memori recitaret uocæ, per annum
Quæ solet a mysta lectio sacra legi.
Ritibus usa pijs, misteria sumpsit & illa,
Quæ populus Christi pignus amoris habet.
Nec minus & uitam cum laude peregit honestam,
Dum studuit famam labe carere suam
Non tamen insidias ualuit uitare furentis
Demonis insuetis capta misella dolis
Cumq; lupercorum festo inuisisset amicam
Pro patriæ, & gentis moribus Anna suæ,
(Nomen ei fuit hoc, quamuis hanc postmodo Demona
Margarin insulsam, dixerit atq; nigram)
Improbis in potum Cæodemon labitur illum,
Quem sumptura siti uirgo premente fuit

Vt bibit, ut perijt, tamen hoc non protinus in se
Tam graue tam durum sensit ijsse malum.
Sed spacio primi decumbens languida mensis
Concausa est motu sepius illa graui,
Herauleum ueluti morbum pateretur, & illa
Quilibet oppressam credidit esse lue
Simpliæ quapropter pro credulitate parentes
Diuinatrices consulere lupas
Nec tamen ex illis poterant cognoscere causam,
Auxiliatricem nec reperire uiam.
Donec sub letæ uenientia iubila paschæ
Ipse suum præsens proderet autor opus:
Et modò par aculo, modò sumpto corpore corui
Obsesso uoces misit ab ore pares,
Tum uerò trepidi morbum agnouère parentes
Et petijt reliquas hæc quoq; fama domos.
Vndiq; conuenère homines, quos ærnerè facti
Inuasit studium tristia gesta noui
Hos primò placidè uerbis exæpit amicis,
Et uisa est aliqua uirgo quiete frui:
Vt uerò inseruit Christi quis nomen Iesu,
Protinus horribiles ædidit illa sonos
Haud aliter, quam, quæ syluis deserta remansit,
Mugit, & ignotam bucula turbidit humum
Tanta mole stygis sese Dux intus agebat,
Et uarium in uincto corpore lusit opus:
O quoties illam tota ceruice reflexit,
Extorsitq; oculos turpiter ante æpue

O quoties linguam contexti uiminis instar
In longum patulo traxit ab ore procul?
Tam blasphema fuit petulantia Demonis huius,
Est quoties Christi mentio facta Dei.
Hac tamen interdum paulum de clade remisit,
Ut somnum aperet lasa puella breuem
Mox uero euigilans, cum, qua ratione ualeret,
Quereret hanc aliquis, talia dicta dedit.
In uastis uideor iactari fluctibus, ut si
Iam iam lassatum uerberet unda caput,
Et, nisi succurrant homines, retrahantq; ruentem,
Conciderem medijs interitura uadis.
Hæc ubi spectantes sic audiuerè loquentem,
Agnouère preces pondus habere suas
Ergo illam propter maiori ardore fideq;
Fecerunt summo plurima uota Deo
Questiq; uiri diuinum dogma professi,
Quorum opera hoc fieret libera uirgo malo
Tentatum uarie est, sed nil profecit in illa
Acersitorum sedula cura uirum
Sed quoties & opem Iesu, nomenq; uocarunt,
Irrisor tantum dissimulauit opus
Adq; iocos alios, nugasq; reuersus aniles
Opposuit studio ludicra uerba sacro
Sic semel, hunc contra cum uir bonus & pius isthinc
Diceret in Christi nomine multa piè,
Principio est tanta ui debacchatus, ut illum
Audirent etiam tecta propinqua sonum

Dein petijt, saltans ut secum iungere gressus,
Et socium ciuis uellet inire chorum
Cui probus hæc animo forti respondit Helias.
Sis procul, & nostris, improbe, cede locis,
Non choreas inter populum tibi ducere Christi,
O scelus, aut socia uiuere lege licet
Te phlegethont eis mixti cruciatibus ignes,
Eumenidumq; cohors flagiciosa decet,
Hac tibi saltandum est socijs comitantibus istis,
Nil tecum nobis est, scelerate, rei
Risit, & his rursus Demon malus ora resoluit,
Si fugis hos nostros, ergo recede, choros
Suauia continuo cernes spectacula, moxq;
Ad saltum numeros concinit ille suos
Accurrere simul canis ater, & improba feles,
Et æpere hominum more mouere pedes
Huncq; diu saltum cum protraxisset utraq;
In fumos subito post abiere leues
His paribusq; iocis conatum eludere sanctum
Tentaui stygius sæpius ille Draco
Sed tandem uicere hominum pia uota bonorum,
Et, quas non dubia mente dedere, preces
Cumq; sacram uirgo gestata fuisset in edem,
Staret & augusto concio crebra loco
Post gemitus, cantusq; pios, lacrymasq; precantum,
Fortiter ad tantum mysta paratus opus.
Dic iuratus, ait, quæ te huc intrare coegit
Causa, & quo factum tempore, quoue modo

Anne etiam sanctum quondam cognōris Iobum,
Penarumq; eius tunc minister eras?
Tum uero Sathanas rabie grandiq; furore
Percitus ex misera uirgine tale boāt.
Ille ego tantarum cladum uelut autor Iobo
Has etiam uires nunc habuisse uelim
Omne genus morbi, sēui genus omne ueneni,
Spargere in humanos niterer ecce sinus
Sed prohibet mitis clementia magna Tonantis,
Is stringit nostris uela cupidinibus
Sic, ut & alterius spaciū iam fugerit anni,
Ex quo tanta mihi fabula cepit agi
Tandem lapsus in hanc ueni sub imagine muscæ,
Cum sitiens potum sumeret illa datum.
At dedit intrandi ueniam moderator Olympi,
Ut cruciem arbitrio corpus inerme meo.
Ius animæ nullum fecit, iussitq; potenter,
Ipsius ut populo talia dicta feram.
Abstineant luxu, fugiant mala scēnora, fastus
Ponant, & cedat erapula scēda procul.
Hæc etiam inuitus cogor, nolensq; docere,
Quamuis ingenio sint odiosa meo:
Non tamen ignoro, quod maior turba supremo
Confluet ex terris in mea regna die.
Cui, mentiris, ait sublata uoce sacerdos,
Peccator quiuis pœnituisse potest
Et merito Christi saluabitur, Ibis in ignes
Tu cum complicibus solus, inique, tuis

Interea hac summi discede ab imagine patris,
Atq; creatori da, fugitiue, locum
Sic te saluifici diuina potentia uerbi,
Sic digito Iesus pellat, agatq; suo
Hæc ubi dicta, malus sese discedere Dæmon
Velle negat, signum ni ferat inde datum.
Et nunc uel membri partem petit, aut cupit unguem,
Ut probet hospitij iura uetusta sui:
Vel, si cuncta negent, de tot modo criminibus unum
Ex capite anulum ferre, & abire sinant
Nil concessum illi, sed, ut hinc festinus abiret,
Admonitus, salua uirgine, tristis ait
Omnes, qui studio nunquam sacra templa frequentat,
Quos mandante Deo rara synaxis alit,
Quos caput ebrietas, & auari fænoris illex
Cura, potestati scite subesse meæ,
Hi nisi conuersi posthac resipiscere uere,
Et uitam in melius constituisse uolent.
Hinc fugio, sed tu populum emendare profanum
Mysta mone uitæ turpia facta suæ
Quo fugis hinc inquit mystes: respondit in amplas,
Stulta quibus gaudet luxuries, caligas
Quippe patens nobis in eis habitatio, Centum
— Vnica nos omnes area tanta capit.
Dixit, & ut densum musarum proruit agmen,
Talis ab obsesso corpore cætus abit.
Liberaq; a tanto sed adhuc quoq; languida uirgo
Hoste Deo grates, quas decet, ore canit

At tu, terribilis quoties fit mentio casus,
Illius exemplo disce timere Deum.
Neue soporatum fingens super aethera Numen
Ex uera facias religione iocum,
Sed uerbi reuerenter habe pia dogmata sacri,
Nec fuge congressus simplice mente pios
Ieiuna, uigila, precibus flagrantibus insta
Nulla alia impurus cedit ad arma Draco

LAVRENTII

SPAN. ELEGIA DE

cruce hominis Christiani.

Quisquis in hoc mūdo Christiū profiteris, & eius
Inscriptus castris sub noua signa uenis.
Ne tibi delicias persuaso pectore finge,
Ocia neu languens desidiosa pete.
Demonis, hæc capiat, signis qui militat atri,
Cui sunt cum stygio foedera facta lupo.
Tu sanctum Christi regnum, uerbumq; professus
Mundanae pacis spem procul ire iube,
Atq; in perpetui constans certaminis usum.
Fidere corda Deo docta, patiq; gere
Dumq; imitanda tibi ueniunt uestigia Christi,
Par fieri Domino seruus amato tuo

Ille per insanas iactatus ubiq; procellas
In cruce te propter triste pependit onus,
Effuditq; suo roseum de corde cruorem,
Prima tibi hoc uestis tincta colore fuit.
Quid dubitas miseras patiens tolerare ruinas,
Subq; crucem flexo protinus ire genu?
Ista Ducis summi sunt symbola: Tolle paratus
Quisq; suam, prompte me praeunte, crucem.
Tristia nec passum pigeat me uox fateri,
Qui tibi me testem uis penes esse Deum
Tanti praesentis non sunt discrimina uitae,
Quin superet uitae gloria magna nouae
Hanc animo forti spem concipe, uictor ut olim
Praemia pro paruo summa dolore feras.
Dura tulit Christus, dein dura tulere ministri,
Per quos doctrinam sparsit in orbe suam.
Audiit ille mali Cacodemonis esse sodalis,
Et subijt spretam pendulus ipse necem
Discipulis etiam merces par obtigit, illis
Intrepidus socias, si sapis, adde manus
Pressa subinde suas perfert Ecclesia clades,
Et foecunda nonis uiuit ubiq; malis
Insanit Pharao, saeuit grex Antiochorum,
Herodes astu pugnat, & ense uaser.
Dura subit Moses, moritur Machabaeus in armis,
Baptisteq; fero tollitur ense caput.
Membra cadunt quaedam, sed toto corpore saluo,
Semper & hoc aliquis cætus in orbe manet.

Protectore Deo nil curans Dæmonis astus
Dum uictrix Christi nomen in ore gerat
Tunc, Quos se penitus Dæmon fuisse putabat,
Incipiunt Domini surgere uoce sui.
Christus habet regnum, uerbum succrescit in altum,
Et longe a mundi fine superstes erit.
Nos ad perpetuæ seruamur gaudia uitæ,
Qui pia pro Domino gessimus arma Deo
Corpora quæsentur telis lacerata malignis
Ex merito in cineres sic reditura suos
Dum modo pro Christi paulum patiantur honore,
Nec proprij culpam criminis illa luant.
Præside sic Christo per cœli templa feremur,
Et uincet solis corpora nostra iubar.
At, quibus ampla fuit nos hic uexasse uoluptas,
In loca sulphureo torrida ab igne cadent.
Qua stridor genitus, fletus, cruciatus, & horror
Imperium præceps, & sine fine tenent.

F I N I S.

CVM CONSENSV D.
Administramtorum Vtriusq; partis.

EXCVSVM PRAGAE APVD
Ioannem Cantorem Typogra-
phum. Anno. 1560.

